

NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 20

2010-02-26

BIČIULIŲ PREMIJA – kalbininkei dr. RITAI MILIŪNAITEI

Ketvirtąją Bičiulių premiją literatūros vertėjai skyrė kalbininkei dr. RITAI MILIŪNAITEI už straipsnius, analizuojančius grožinės literatūros vertimų kalbą, už indėlį į LLVS rengiamus seminarus ir kitus renginius, už praktinę pagalbą vertėjams. Šių metų vertėjų Bičiulių premijos laureatė buvo apdovanota atminimo dovana – skulptoriaus Arvydo Ališankos sukurta skulptūrelė – ir diplomu. Jie buvo įteikti per Vilniaus knygų mugę 2010 m. vasario 20 d. *Litexpo* rūmuose.

Bičiulių premiją Lietuvos literatūros vertėjų sąjunga skiria asmeniui arba organizacijai, per pastaruosius vienus metus ypač nusipelnusiems meniniam vertimui ir vertėjo profesijai, – taigi kritikai, žurnalistui, redaktoriui, pedagogui, bibliotekininkui ar bibliotekai, kalbininkui, leidyklai ar leidėjui ir pan. Premijos tikslas – įvertinti laureato darbą ir indėlį puoselėjant ir garsinant literatūros vertimo meną.

APIE KALBININKĘ

RITA MILIŪNAITĖ gimė Rokiškyje. 1986 m. baigė Vilniaus universiteto lituanistikos studijas, 1991 m. – Lietuvių kalbos instituto aspirantūrą ir nuo tada dirba šio instituto Kalbos kultūros skyriuje. 1992 m. apgynė humanitarinių mokslų daktaro disertaciją „Dabartinės lietuvių kalbos gramatikos norminimo pagrindai“. Yra dirbusi „Mūsų kalbos“, vėliau „Gimtosios kalbos“ leidinių redakcijose; nuo 1994 m. – „Kalbos kultūros“ žurnalo redakcinės kolegijos narė. 2009 m. Vytauto Didžiojo universitete atliko habilitacijos procedūrą tema „Teoriniai ir taikomieji bendrinės lietuvių kalbos norminimo aspektai“. Yra išleidusi dvi monografijas (naujausia – 2009 m. „Dabartinės lietuvių kalbos vartosenos variantai“), straipsnių rinkinį „Apie kalbą ir mus“, yra dalies „Kalbos patarimų“ serijos knygelių sudarytoja ir bendraautorė. Domisi dabartine bendrine lietuvių kalba, jos norminimu ir raida, taip pat kalbos vartotojų kalbinėmis nuostatomis. Be kita ko, kalbininkė kuria mokomuosius kompiuterinius lietuvių kalbos žaidimus („Kieti riešutėliai“ ir kt.); tvarko labai pravarčią interneto svetainę <http://www.kalbosnamai.lt>.

LIETUVIŲ KALBOS INSTITUTO RENGINIAI KNYGŲ MUGĖJE

Lietuvių kalbos institutas sėkmingai dalyvavo kasmetėje Knygų mugėje, kuri vyko *Litexpo* parodų rūmuose.

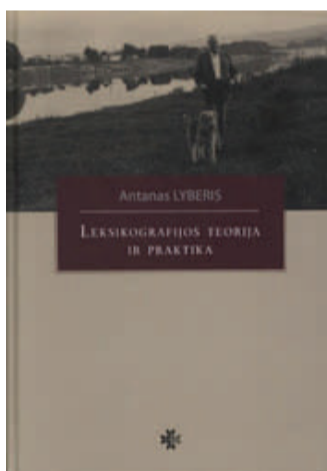
Pirmąją Knygų mugės dieną buvo pristatyti *Lietuvių kalbos šnektų žodynai*. Renginyje dalyvavo daug svečių, žodynų autoriai: A. PUPKIS, V. RAGAIŠIENĖ, V. SAKALAUSKIENĖ, Z. ŠIMĖNAITĖ, A. VILUTYTĖ, K. VOSLYTĖ, Ž. MARKEVIČIENĖ, G. NAKTINIENĖ. Renginį vedė Lietuvių kalbos instituto direktorė J. ZABARSKAITĖ.

Penktadienį, vasario 19 d., vyko LAIMUČIO BILKIO knygos „Lietuvių helonimų daryba. Priesaginiai ir priesagėtieji helonimai“ pristatymas. Renginį vedė A. RAGAUSKAITĖ, dalyvavo knygos autorius, G. BLAŽIENĖ, K. GARŠVA, D. SINKEVIČIŪTĖ ir kiti.

Šeštadienį vyko net du pristatymai. Prieš pietus buvo pristatyta ZIGMO ZINKEVIČIAUS knyga „Lietuvių asmenvardžiai“, renginį vedė D. MIKULĖNIENĖ. Vakare vyko renginys

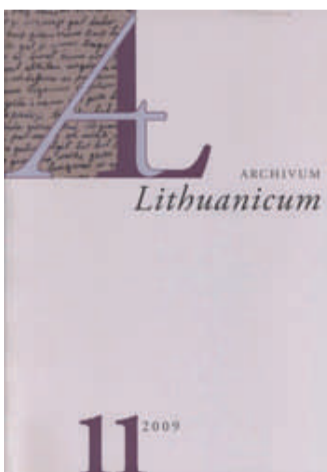
Iš kalbotyros paveldo. Knygų Jurgis Ambraziejus Pabrėža „Taislius augyminis“, Jokūbas Brodovskis „Lexicon Germanico=Lithvanicvm et Lithvanico=Germanicvm“, Antanas Lyberis „Leksikografijos teorija ir praktika“ pristatymas. Renginį vedė J. ZABARSKAITĖ.

NAUJAUSI LKI LEIDINIAI

ANTANAS LYBERIS. LEKSIKOGRAFIJOS TEORIJA IR PRAKTIKA
Sud. ZITA ŠIMĖNAITĖ

Knygoje skelbiami Antano Lyberio (1909–1996), žymaus lietuvių leksikografo ir leksikologo, pirmojo lietuvių kalbos sinonimų žodyno autoriaus, moksliniai straipsniai: jų tematika apima daugelį kalbos mokslų sričių: leksikografiją, leksikologiją, akcentologiją, kalbotyros istoriją. Tai yra lietuvių kalbotyros palikimas, svarbus šaltinis to meto kalbos tyrimų raidos, kultūrinės ir istorinės aplinkos pažinimui. Kultūros istorijai svarbi knygos dalis, kurioje pasakojama apie kalbininkus, Lietuvių kalbos žodyno redakciją, pateikiami laišškai, dokumentai, nuotraukos, atsiminimai. Knygos leidybą rėmė Lietuvos mokslo taryba iš Nacionalinės lituanistikos plėtros 2009–2015 metų programos lėšų.

ARCHIVUM LITHUANICUM 11

Šiame tome Mažosios Lietuvos raštijos istorija tiriama remiantis iki šiol nežinota archyvine medžiaga – Danieliaus Kleino, Baltramiejaus Vilento laiškais ir dokumentais, saugomais Berlyne, Prūsijos kultūros paveldo Slaptajame valstybiniame archyve (LIUCIJA CITAVIČIŪTĖ, ONA ALEKNAVIČIENĖ). Ieškoma ir randama pirmųjų lietuviškų gramatikų pėdsakų rankraštiniame žodyne *Clavis Germanico-Lithvana* (BIRUTĖ TRIŠKAITĖ), sąrašų tarp surinkimininkų sakytojo Kristijono Endriko Mertikaičio giesmyne (1817, 1819) ir pietistų vokiškų giesmių rinkinių (INGA STRUNGYTĖ-LIUGIENĖ).

Straipsnyje apie Zacharijaus Liackio pranešimą IX Rusijos archeologų suvažiavime (Vilnius, 1893) analizuojamos ne tik lietuviškų kirilinių leidinių recenzento mintys apie lietuvių kalbą, bet ir parodoma XIX amžiaus mokslininkų reakcija į nepagrįstas etimologijas (GIEDRIUS SUBAČIUS). Lietuvių kalba ir jos vartotojai Sankt Peterburgo Romos katalikų dvasinėje akademijoje – dar viena įdomi šio tomo tema (VILMA ŽALTAUSKAITĖ). Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorija atgyja studijoje apie Mikalojaus Akelaičio rankraštį *Opisanie Wielkiego Księstwa Litewskiego* (1862), parašytą ir saugomą Paryžiuje (REDA GRIŠKAITĖ). Vietovardžių užrašymas istoriniuose šaltiniuose ir jų tyrimo problemos – straipsnyje apie oikonimus Lankeliškių parapijos XVII amžiaus bažnytinėje knygoje (VITALIJA MACIEJAUSKIENĖ).

Apžvalgų skyriuje išsiskiria apžvalga apie baltų kalbotyros istoriją ir istoriografiją, baltų kalbų sampratą Europoje ikimoksliniu periodu (PIETRO U. DINI). Tame taip pat publikuojamas Juozapo Noreikos laiškas (1854) vyskupui Motiejui Valančiui dėl giedojimo Žemaitijos bažnyčiose (AGNĖ ZEMKAJUTĖ), 3 asmeniniai XX amžiaus laišškai, teikiantys duomenų apie tarmių ir bendrinės kalbos santykį (AURELIJA TAMOŠIŪNAITĖ). Recenzijų skyriuje – 3 recenzijos.

Šio tomo naujovė – LKI interneto svetainėje skelbiamas visas tekstas su spalvotomis iliustracijomis.